

Огляд небанківського фінансового сектору

листопад 2025 року

У III кварталі 2025 року обсяг активів страховиків надалі зростає. Ризикові страховики нарощували премії швидше, ніж виплати, тоді як у страховиків життя, навпаки, виплати зростали значно швидше за премії. Відповідно прибуток ризикових страховиків суттєво зріс порівняно з минулим роком, а страховиків життя – знизився. Обсяг активів кредитних спілок дещо скоротився, як і кредитування підприємств, натомість зросли обсяги споживчих позик. Незначний прибуток кредитних спілок зумовили поліпшення ефективності та розформування резервів. Активи фінансових компаній стабілізувалися після скорочення в попередньому кварталі, а обсяги кредитування, факторингу та лізингу помітно збільшилися. Фінансові компанії здебільшого залишалися прибутковими. Активи ломбардів зростали шостий квартал поспіль, обсяг кредитів і прибуток сегмента збільшилися, а показники рентабельності поліпшилися.

Структура та проникнення сектору

Скорочення кількості надавачів небанківських фінансових послуг надалі сповільнювалося. Загалом у III кварталі припинили діяльність 14 фінансових компаній, п'ять кредитних спілок, два страховики й один ломбард. Більшість цих установ припинили діяльність за рішенням регулятора, зокрема через невиконання ліцензійних умов.

Упродовж III кварталу анульовано ліцензії 22 установам, переважно фінансовим компаніям. Ще одній фінансовій компанії обмежено право надання окремих послуг.

У липні – вересні загальні обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг збільшилися на 2% (-3% р/р). Найбільше зростання продемонстрували страховики¹, обсяг їхніх активів виріс майже на 8% кв/кв (25% р/р). На 2% (13% р/р) збільшилися обсяги активів ломбардів, а фінансових компаній – лише на 0.8% кв/кв (-10% р/р). Натомість знову зменшилися обсяги активів кредитних спілок – на 0.4% (-7% р/р). Частка НБФУ, нагляд за якими здійснює НБУ, в активах фінансового сектору у III кварталі залишилася історично найнижчою – 8.9%.

Страховики

Протягом кварталу ринок покинули два страховики, після цього кількість діючих компаній становила 60 фінансових установ. У III кварталі активи ризикових страховиків збільшилися на 10% кв/кв (31% р/р), а страховиків життя третій квартал поспіль зростали на 3% кв/кв (15% р/р). Обсяг прийнятих активів страховиків на покриття технічних резервів у III кварталі зріс на 7%, а їх частка в активах становить 89%. У страховиків життя кошти в банках та облігації становлять понад 90% прийнятих активів, а в ризикових страховиків – майже дві третини. Ще близько 30% прийнятих активів ризикових

страховиків становлять кошти в МТСБУ та технічні резерви за договорами вихідного перестрахування.

У липні – вересні страхові премії ризикових страховиків зросли на 9% кв/кв (39% р/р). Основними рушіями цього зростання були транспортне та страхування здоров'я. Виплати зросли лише на 3% кв/кв (27% р/р), тож ануалізований рівень виплат ризикових страховиків знижувався третій квартал поспіль на 1 в. п. – до 37%.

Премії страховиків життя у III кварталі сезонно зросли на 12% кв/кв (6% р/р). Виплати зросли ще більше – 23% кв/кв (39% р/р). У результаті ануалізований рівень виплат сягнув майже 30%. У III кварталі страховики життя отримали понад дві третини премій від продуктів накопичувального страхування життя, а частка премій від договорів, укладених в минулих періодах, становила близько трьох чвертей страхового портфеля.

У III кварталі страхові премії зросли за всіма продуктами транспортного та особистого страхування. Премії за ОСЦПВ (7% кв/кв) та КАСКО (5% кв/кв) зросли помірно, а за “Зеленою картою” (13 кв/кв) – такими самими темпами, що й у минулі роки. Премії зі страхування життя (12 кв/кв) лише відновили зростання в III кварталі, а зі страхування здоров'я (14% кв/кв) зростають з початку року. Приріст премій за асиансом (51% кв/кв) засвідчив відновлення туристичного страхування. Транспортне та особисте страхування формували понад 80% премій та 90% виплат страхового ринку. Також зросли премії від страхування вантажів та багажу (17% кв/кв) і фінансових ризиків (6% кв/кв), але знизилися за страхуванням майна і вогневих ризиків (-4% кв/кв) та відповідальності (-6% кв/кв).

За дев'ять місяців 2025 року суттєво знизився рівень виплат за ОСЦПВ порівняно з торішнім показником – із

¹ Згідно з регуляторними вимогами здійснюється оцінка технічних резервів і технічних резервів за договорами вихідного перестрахування.

47% до 27%. Це зумовлено швидшим зростанням премій після переходу на оновлені правила ціноутворення і, найімовірніше, є тимчасовим. Рівень виплат за КАСКО незначно зріс до 49%, за “Зеленою картою” збільшився суттєвіше – до 44%. Рівень виплат за страхуванням життя зріс з 25% до 31%, за страхуванням здоров'я майже не змінився – 52%, а за асиансом через суттєве зростання обсягу премій рівень виплат скоротився – з 29% до 18%. Основним каналом збуту найбільших страхових продуктів залишається агентська мережа. Проте за січень – вересень порівняно з аналогічним періодом минулого року у структурі продажів ОСЦПВ та “Зеленої картки” зросла частка онлайн-агрегаторів.

Протягом III кварталу резерви збитків ризикових страховиків суттєво збільшилися – на 12% (19% р/р). Це зумовлено суттєвим зростанням резервів заявлених, але не виплачених збитків за страхуванням майна та вогневих ризиків у кількох великих компаній та збільшенням резервів збитків за ОСЦПВ через зростання розміру середнього збитку за страховими випадками. Водночас рівні покриття премій та виплат резервами знижувалися.

За III квартал обсяг премій, що сплачуються перестраховикам, зріс на 15% виключно завдяки зростанню операцій з нерезидентами. Проте частка премій, переданих у перестраховування за ризиковими видами страхування, залишається низькою – близько 10% від обсягу валових премій.

У III кварталі ануалізований коефіцієнт нетто-збитковості ризикових страховиків не змінився – 49%, а нетто-комбінований коефіцієнт ледь скоротився (поліпшився) – на 1 в. п. до 98% через скорочення витрат. Однак аквізичні та адміністративні витрати українських ризикових страховиків залишаються дуже суттєвими, через що коефіцієнт нетто-витрат є вищим, ніж у європейських компаній, та призводить до погіршення комбінованого коефіцієнта навіть за помірної збитковості. За незмінної інвестиційної дохідності коефіцієнт нетто-ефективності також знизився – до 89.5%.

За січень – вересень ризикові страховики заробили 3.4 млрд грн прибутку, що на дві третини більше, ніж торік за цей час. Зростанню прибутку ризикових страховиків сприяли як вищі доходи від страхової діяльності, так і фінансові та інвестиційні доходи. Натомість прибуток страховиків життя через гірші операційні результати знизився до 0.8 млрд грн, що на чверть менше, ніж торік.

У III кварталі всі страховики дотримувалися вимог до капіталу платоспроможності (SCR) та мінімального капіталу (MCR) і лише в одній установі SCR був меншим за 120%. Відсутність порушників нормативів свідчить, що за рік страховики адаптувалися до оновлених вимог – рік тому порушників було шестеро.

Кредитні спілки

У III кварталі тривало зменшення кількості кредитних спілок та їхніх активів, передусім через відкликання ліцензій у порушників нормативів. Обсяг активів скоротився у депозитних спілках. Водночас активи установ, що не залучають депозити, дещо зросли.

Найбільші десять таких кредитних спілок мають 61% активів цього ринку. Більше половини їхніх активів припадає лише на одну велику кредитну спілку.

За III квартал обсяг кредитного портфеля знизився на 1% (-7% р/р) переважно за рахунок позик підприємцям. Кредитні спілки надали на 7% менше позик, ніж квартал тому (-4% р/р), надані підприємцям позики знизилися за квартал на 29%. Водночас дещо зріс обсяг нових споживчих кредитів. Заявлена середня частка простроченої більш як на 90 днів основної суми кредитів знизилася на 1.6 в. п. до 25%.

Чистий процентний дохід кредитних спілок за квартал зріс на 8% (3% р/р). Дохідність кредитування поліпшилася з огляду на зростання частки дохідніших споживчих кредитів у портфелі. Зменшення адміністративних витрат дещо поліпшило співвідношення операційних витрат та доходів – знизилося до 97%. Тож кредитні спілки отримали помірний прибуток. Цьому сприяли й незначні доходи від розформування резервів.

За III квартал обсяг кредитного ризику за пруденційною оцінкою зріс. Натомість обсяг фінансових резервів знизився. Він перевищує пруденційну оцінку кредитного ризику, однак такий результат забезпечують декілька окремих кредитних спілок. Водночас майже у половині установ обсяг оціненого кредитного ризику та резервів менший, ніж обсяг непрацюючих кредитів, що переважно незабезпечені та мають бути зарезервовані. Це може свідчити про надмірний оптимізм кредитних спілок і завищення показників прибутковості та капіталу.

Завдяки помірному прибутку надалі зростав обсяг власного капіталу (1% кв/кв, 6% р/р) кредитних спілок. Тривало й повільне зменшення депозитів членів спілок та вилучення додаткових пайових внесків – на 3% кв/кв (-15% р/р) та 1% кв/кв (-17% р/р) відповідно.

На початку жовтня всі кредитні спілки, що залишилися на ринку, дотримувалися нормативу достатності регулятивного капіталу (H1). Депозитні кредитні спілки також мали достатні значення нормативу достатності капіталу 1 рівня (H2). Лише одна кредитна спілка не мала належного запасу ліквідності.

Фінансові компанії та ломбарди

Обсяг активів фінансових компаній у III кварталі зріс на 0.5% кв/кв (-10% р/р) після значного скорочення квартал тому. Обсяги наданих фінансових послуг у липні – вересні збільшилися майже наполовину. Найбільший внесок забезпечили нарощення факторингу та кредитування, також зафіксовано різке зростання обсягу гарантій.

У III кварталі обсяги нових кредитів зросли на 16% кв/кв (7% р/р). Нові кредити бізнесу збільшилися на 27% кв/кв (13% р/р), досягнувши найвищого рівня за період повномасштабної війни. У роздрібному сегменті обсяг нових кредитів зріс на 0.8% кв/кв (-2% р/р), останні п'ять кварталів демонструючи стабільно високий рівень.

Кредитний портфель фінансових компаній зростав п'ятий квартал поспіль. Загальний портфель збільшився на 6% кв/кв (35% р/р). Портфель корпоративних кредитів

зріс на 8% кв/кв (35% р/р), тоді як портфель фізичних осіб – на 3% кв/кв (35% р/р).

Активність на ринку факторингових операцій також посилилася: в липні – вересні обсяги операцій зросли на 33% кв/кв (72% р/р). Обсяги класичного факторингу – фінансування дебіторської заборгованості – збільшувалися чотири квартали поспіль. Обсяги фінансового лізингу зросли на 7% кв/кв (52% р/р). У III кварталі фінансові компанії надавали гарантії лише стосовно сплати митних платежів, цього було достатньо, щоб обсяги гарантії досягли найвищого рівня із середини 2020 року.

У січні – вересні фінансові компанії були прибутковими. Прибутки отримали 82% установ. Більше половини всього прибутку сегмента, як і раніше, забезпечила державна установа “Укрфінжитло” – оператор програми “єОселя”. Рентабельність капіталу та активів фінансових компаній була дещо нижчою, ніж рік тому.

Станом на 1 жовтня лише одна фінансова компанія, яка перебуває в процесі приєднання до іншої, не дотримувалася вимоги до мінімального розміру власного капіталу. Квартал тому установ-порушників було п'ять. Ті компанії, що не усувають порушення, поступово припиняють діяльність. Водночас триває перевірка джерел збільшення капіталу низкою фінансових компаній.

У III кварталі обсяги активів ломбардів збільшилися на 2% (13% р/р). Обсяги нових кредитів під заставу зросли на 6% (- 2% р/р). Доходи від надання фінансових послуг та від реалізації застави зросли, тож сегмент отримав на 62% більший прибуток, ніж у попередньому кварталі. Показники рентабельності також поліпшилися. Обсяг власного капіталу в липні – вересні зменшився на 4% (- 4% р/р).

Перспективи та ризики

З 1 вересня НБУ встановив критерії, за якими визначатиметься значимість фінансових компаній. До них належать розмір активів та позабалансових зобов'язань, належність до фінансової групи, оцінка ризику порушення прав споживачів. Для таких компаній запроваджено нові вимоги: підготовка трирічного плану діяльності, розкриття джерел збільшення статутного капіталу, передбачено подальшу перевірку керівників і власників на відповідність кваліфікаційним та репутаційним вимогам. До 1 лютого 2026 року НБУ оприлюднить перелік значимих фінансових компаній, а до 1 липня 2026 року вони мають привести свою діяльність у відповідність до нових вимог.

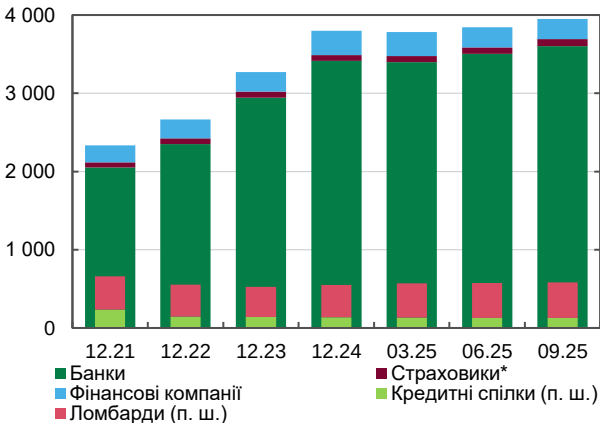
З 1 січня 2026 року оновляться пруденційні вимоги для фінансових компаній. Зокрема з власного капіталу виключатимуться негрошові компоненти, які не можуть поглинати збитки, такі як дооцінки активів (крім державних цінних паперів), довгострокові інвестиції за методом участі в капіталі, резервний капітал, сформований не із прибутку, а також додатковий капітал, сформований не за рахунок внесків власників. Також буде обмежено іншу господарську діяльність фінансових компаній. Частка доходів від діяльності, не пов'язаної з наданням фінансових послуг, не повинна перевищувати 20% усіх доходів. Порушення цих обмежень може призвести до позбавлення ліцензії на діяльність.

Також з 1 січня 2026 року страховики формуватимуть технічні резерви за оновленою методикою. Зміни стосуються, зокрема, критеріїв застосування спрощень і наближень, процедури перевірки достатності резервів збитків та урахування авансових платежів за договорами страхування.

Структура та проникнення сектору

У III кварталі обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг збільшилися майже в усіх сегментах. Найбільше зросли обсяги активів у страховиків та ломбардів, дещо менше – у фінансових компаній, а в кредитних спілках дещо скоротилися. Кількість установ у Реєстрі зменшилася на 22 – це переважно фінансові компанії.

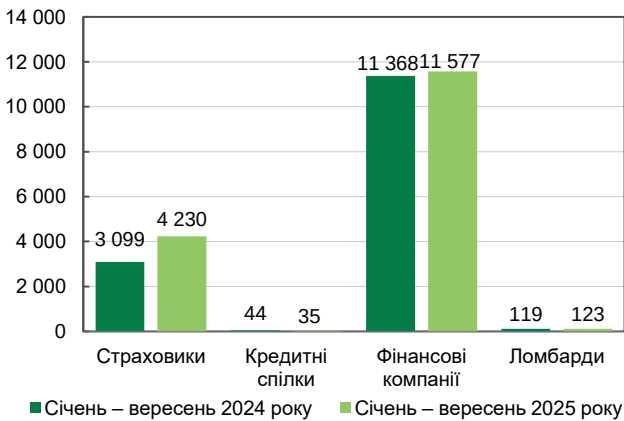
Графік 1. Структура активів фінансового сектору, млрд грн

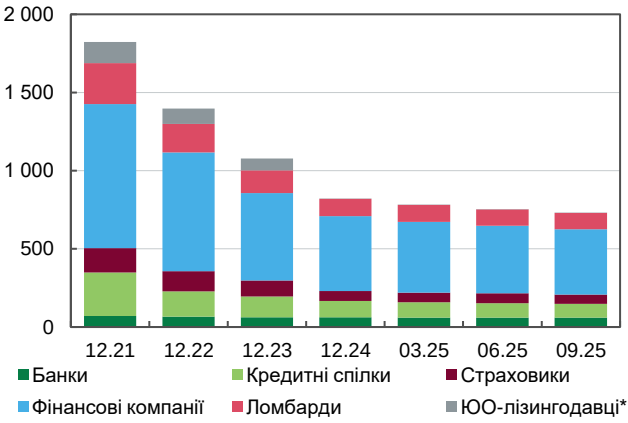
* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

За результатами дев'яти місяців цього року всі сегменти надавачів небанківських фінансових послуг були прибутковими.

Графік 3. Чистий фінансовий результат надавачів небанківських фінансових послуг, млн грн

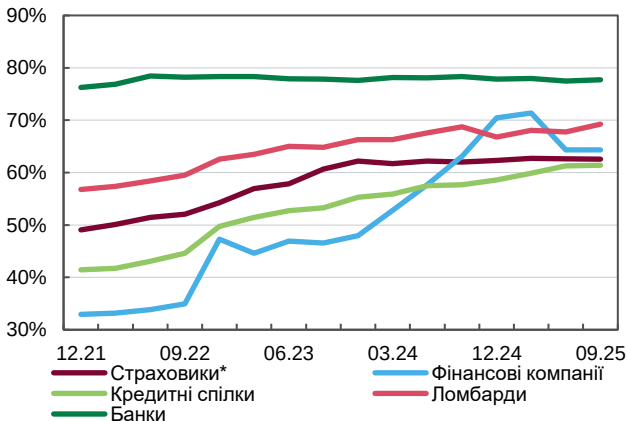
Графік 2. Кількість надавачів фінансових послуг

* З 1 січня 2024 року ЮО-лізингодавці набули статусу фінансових компаній.

За звітний період концентрація дещо підвищилася майже в усіх сегментах ринку.

Графік 4. Частка активів десяти найбільших установ у сегментах

* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

У липні – вересні обсяги активів надавачів небанківських фінансових послуг збільшилися на 2.4% (-3.1% р/р), а банків – на 2.8%. Загальна частка НБФУ в активах фінансового сектору залишилася на історично найнижчому рівні – 8.9% на кінець вересня.

Таблиця. Фінансові установи, регулювання та нагляд за якими здійснює НБУ*

		2021	2022	2023	2024	03.2025	06.2025	09.2025	Зміна за III квартал
Страховики	Активи, млн грн	64 737	70 298	74 412	72 530**	76 906**	81 656**	87 753**	7.5%
	Кількість	155	128	101	65	63	62	60	-2
Кредитні спілки	Активи, млн грн	2 330	1 449	1 422	1 357	1 323	1 299	1 293	-0.4%
	Кількість	278	162	133	104	98	93	88	-5
Фінансові компанії	Активи, млн грн	216 406	243 997	250 454	310 741	307 079	256 815	258 856	0.8%
	Кількість	922	760	559	479	451	432	418	-14
Ломбарди	Активи, млн грн	4 289	4 101	3 847	4 130	4 377	4 461	4 553	2.0%
	Кількість	261	183	146	109	108	105	104	-1
Банки	Активи, млн грн	2 053 232	2 351 678	2 944 684	3 414 920	3 397 458	3 505 843	3 603 783	2.8%
	Кількість	71	67	63	62	60	60	60	0

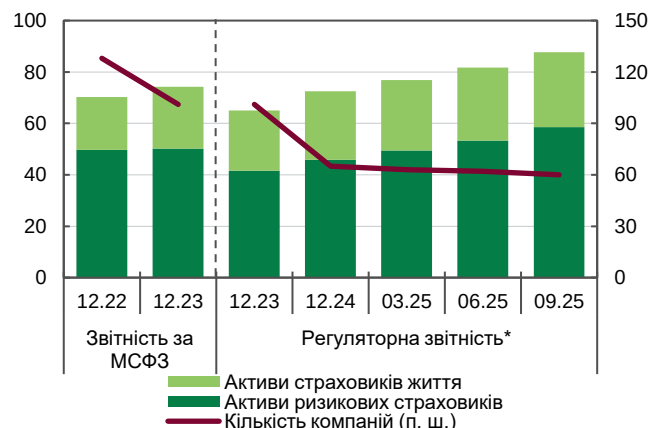
* Разом зі звітністю за III квартал 2025 року НБФУ мали змогу уточнити дані звітності за II квартал 2025 року. Через це деякі показники, зокрема розмір активів, було ретроспективно уточнено.

** Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

Страховики

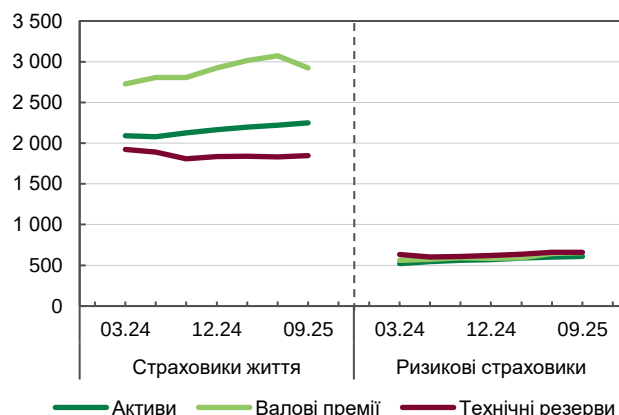
У III кварталі активи ризикових страховиків зросли на 10%, а страховиків життя – на 3%. Протягом кварталу ринок покинули дві страхові компанії.

Графік 5. Обсяг активів страховиків та їхня кількість, млрд грн

* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів.

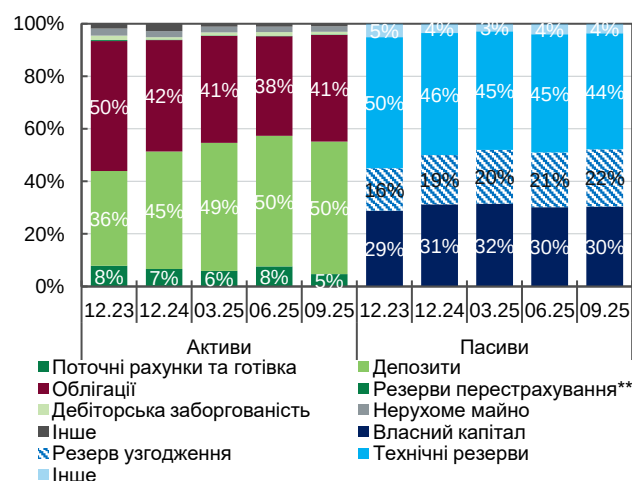
Графік 6. Рівень концентрації страхового ринку за показником ННІ*

* Індекс Херфіндаля – Хіршмана (ННІ) – індикатор концентрації на страховому ринку. Розраховується як сума квадратів часток окремих страховиків у загальному обсязі. Може набувати значень від 0 до 10 000 (до 1 000 – ринок є слабо концентрованим).

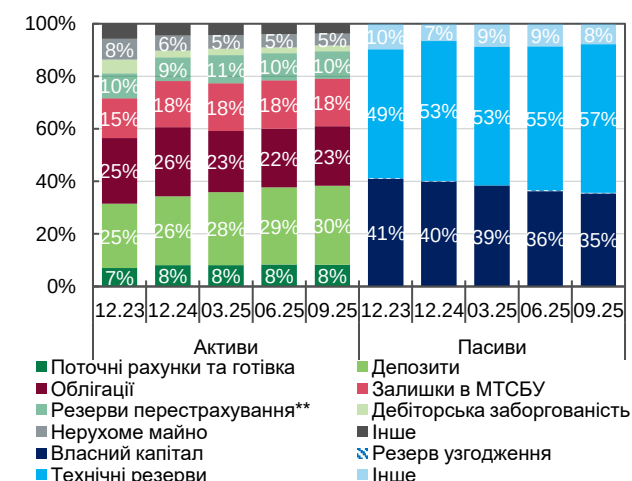
У III кварталі в активах страховиків життя зросла частка облігацій, а частка поточних рахунків скоротилася. У ризикових страховиків структура активів змінилася несуттєво.

Графік 7. Структура активів та пасивів* страховиків життя

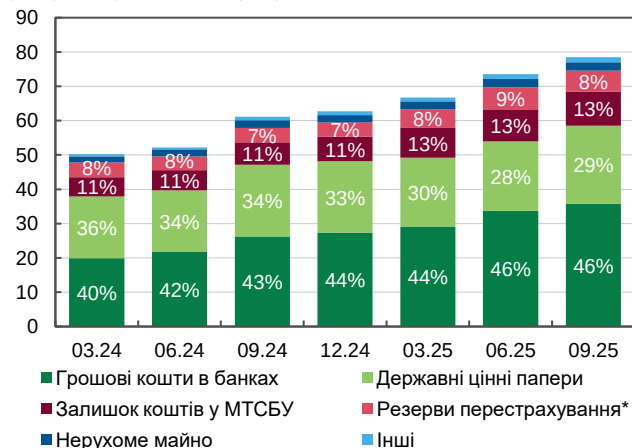
* Дані регуляторної звітності відображають обсяги активів і зобов'язань страховика з відображенням обсягів окремих складових за пруденційними вимогами, передусім технічних резервів. ** Технічні резерви за договорами вихідного перестрахування.

Графік 8. Структура активів та пасивів* ризикових страховиків

У III кварталі прийнятні активи на покриття технічних резервів страховиків зросли на 7%. Протягом кварталу у структурі прийнятних активів обох сегментів ринку зросла частка облігацій.

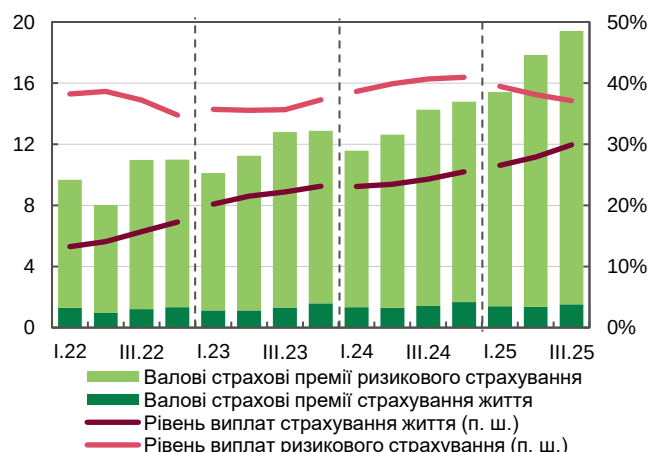
Графік 9. Структура прийнятних активів на покриття технічних резервів страховиків, млрд грн

* Технічні резерви за договорами вихідного перестрахування.

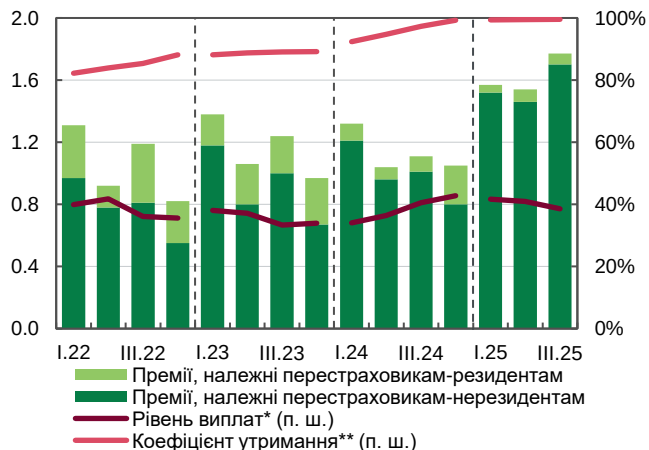
У III кварталі страхові премії зросли в обох сегментах ринку: на 9% у ризикових страховиків та на 12% у страховиків життя.

Графік 10. Премії та рівень виплат за видами страхування, млрд грн

Обсяг страхових премій, переданих у перестрахування, зріс на 15% протягом кварталу. Серед продуктів транспортного страхування за січень – вересень рівень виплат порівняно з аналогічним періодом минулого року зріс за КАСКО та “Зеленою картою”, однак значно скоротився за ОСЦПВ через перехід на ринкове ціноутворення.

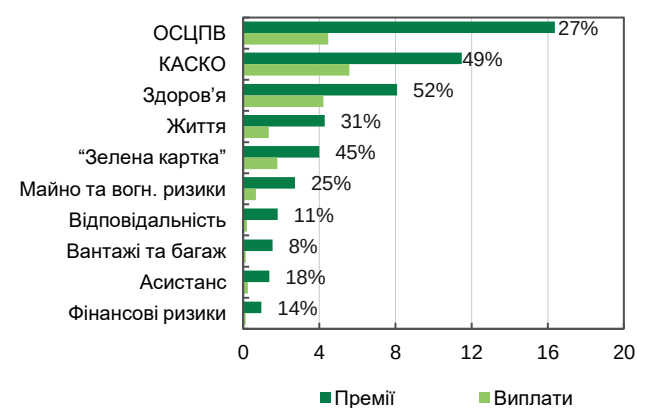
Графік 11. Премії, належні перестраховикам, рівень виплат та коефіцієнт утримання, млрд грн

* Рівень виплат розраховано в річному вимірі.

** Відношення чистих премій до валових премій.

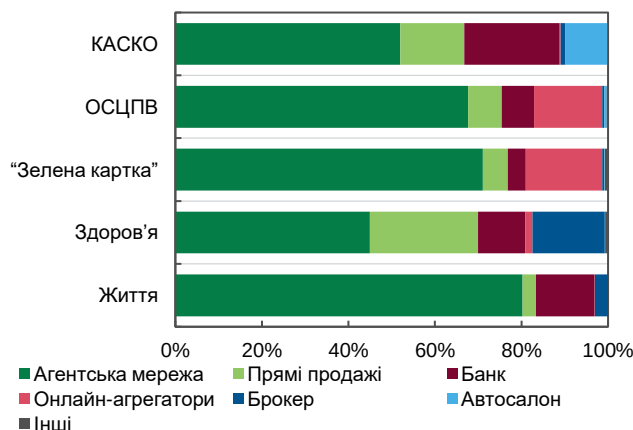
Графік 12. Страхові премії та виплати за найпоширенішими лініями бізнесу за січень – вересень 2025 року, млрд грн

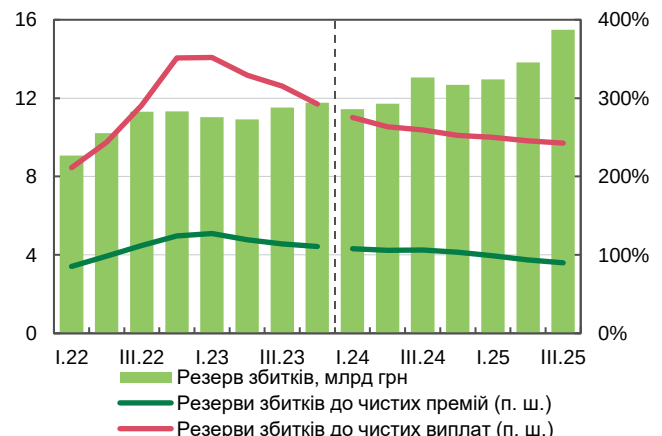
Значення у відсотках відображають рівень виплат відповідного продукту.

Резерви збитків ризикових страховиків зросли за квартал на 12%. Значне зростання було зумовлено зростанням резерву заявлених, але не виплачених збитків за страхуванням майна та вогневих ризиків у кількох великих страховиків та збільшенням резервів за ОСЦПВ.

Графік 13. Структура валових страхових премій за найбільшими страховими продуктами в розрізі каналів продажу в січні – вересні 2025 року

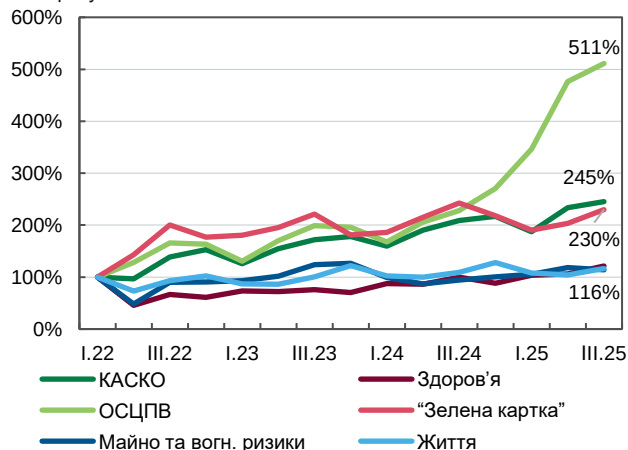

Графік 14. Коефіцієнти резервування ризикового страхування

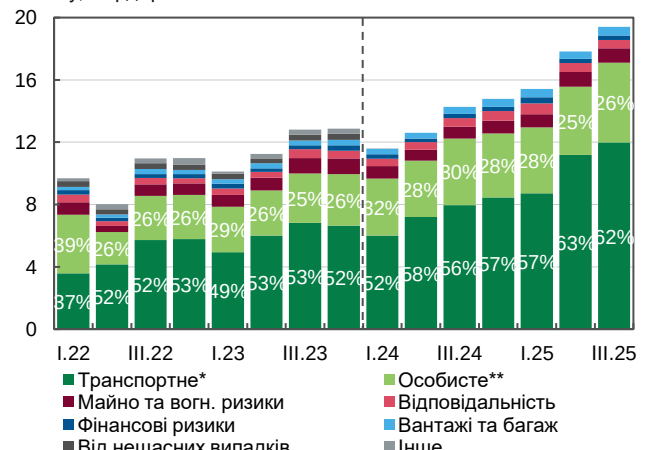

У III кварталі страхові премії зросли за всіма основними лініями бізнесу – найбільше за “Зеленою картою” та страхуванням здоров'я.

Графік 15. Страхові премії за найбільшими лініями бізнесу, I квартал 2022 року = 100%

Графік 16. Структура страхових премій за основними лініями бізнесу, млрд грн

* КАСКО, ОСЦПВ, “Зелена картка”.

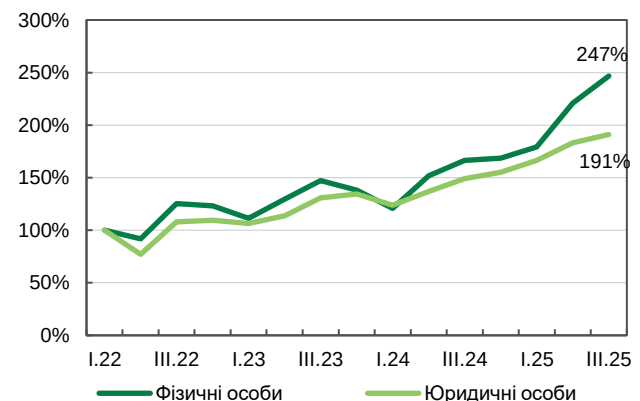
** Життя, здоров'я, асисанс.

Страхові премії у роздрібному сегменті другий квартал поспіль зростають швидше, ніж у корпоративному сегменті.

Графік 17. Валові страхові премії за видами страхування (без вхідного перестраховування), I квартал 2022 року = 100%

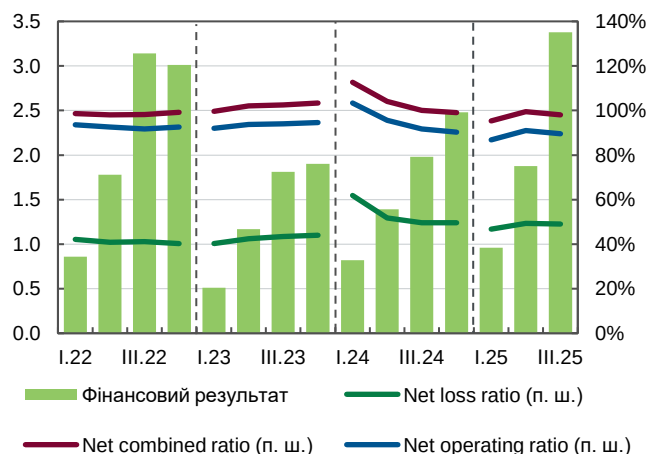

Графік 18. Премії з ризикового страхування в розрізі типів страхувальників, I квартал 2022 року = 100%

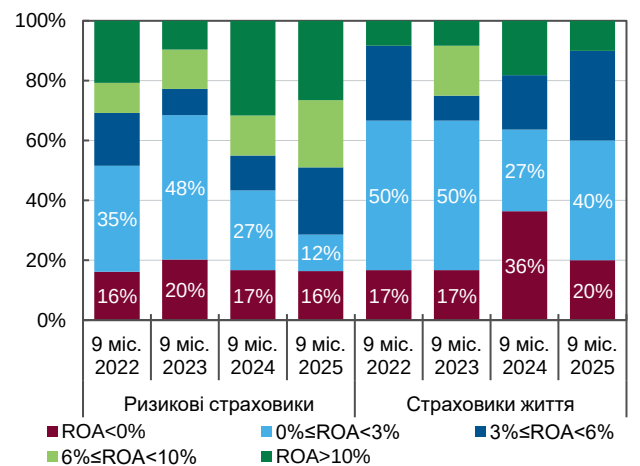
У III кварталі показники ефективності діяльності страховиків незначно знизилися (поліпшилися).

Графік 19. Фінансовий результат наростаючим підсумком і показники діяльності ризикових страховиків у нетто-вимірі, млрд грн

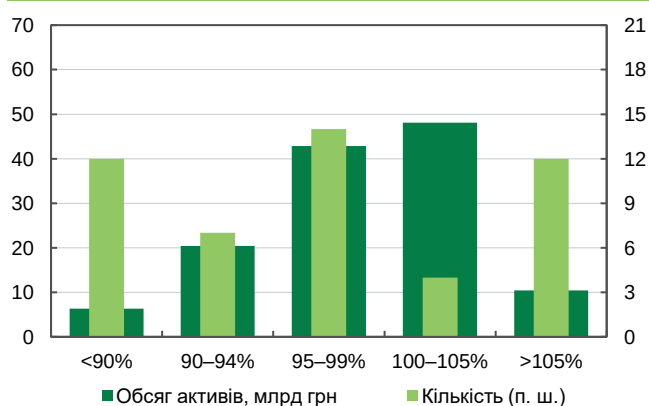
Показники операційної діяльності в 2024 році аналізовано наростаючим підсумком із початку року через зміну підходу до розрахунку.

Графік 20. Розподіл страховиків за рентабельністю активів

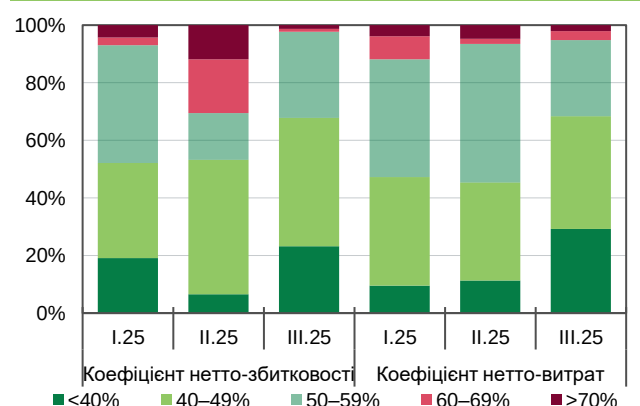

Більшість ризикових страховиків є операційно прибутковими і значення показника нетто-комбінованого коефіцієнта у цих компаній є меншим за 100%. Показники операційної діяльності страховиків є помірно волатильними протягом року.

Графік 21. Розподіл значень нетто-комбінованого коефіцієнта ризикових страховиків за січень – вересень 2025 року

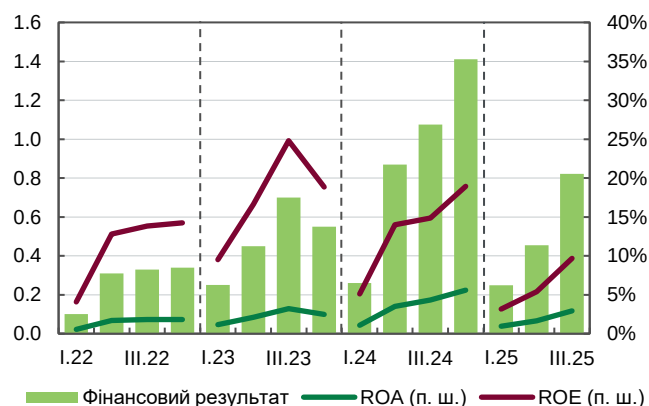

Графік 22. Розподіл показників операційної діяльності ризикових страховиків за обсягом активів у кварталному вимірі

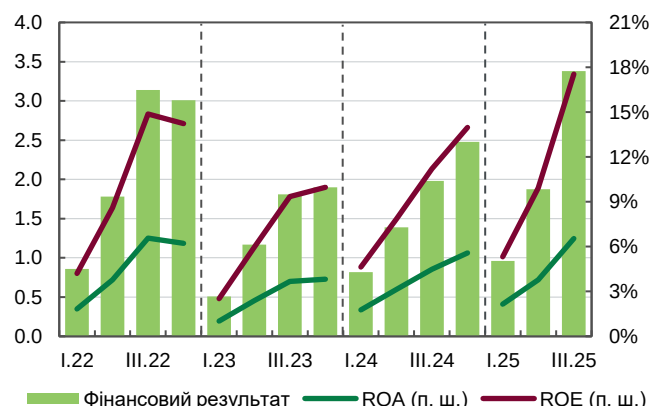

Чистий прибуток ризикових страховиків за січень – вересень 2025 року зріс на понад дві третини порівняно з аналогічним періодом минулого року, а рентабельність капіталу збільшилася на 6 в. п. – до 17.5%. Натомість чистий прибуток страховиків життя скоротився майже на чверть – через зниження прибутку найбільшого страховика більш ніж удвічі.

Графік 23. Фінансовий результат страховиків життя наростаючим підсумком, млрд грн

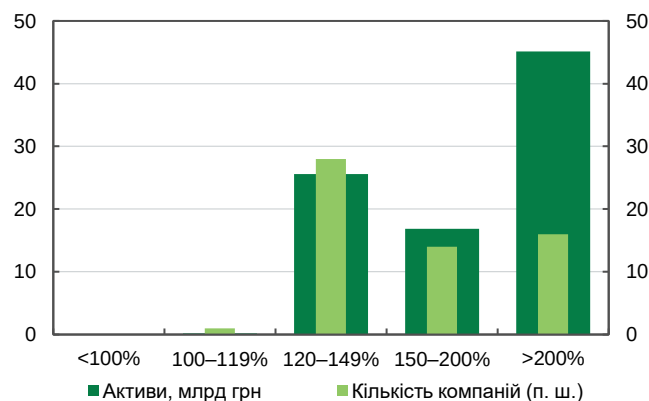

Графік 24. Фінансовий результат ризикових страховиків наростаючим підсумком, млрд грн

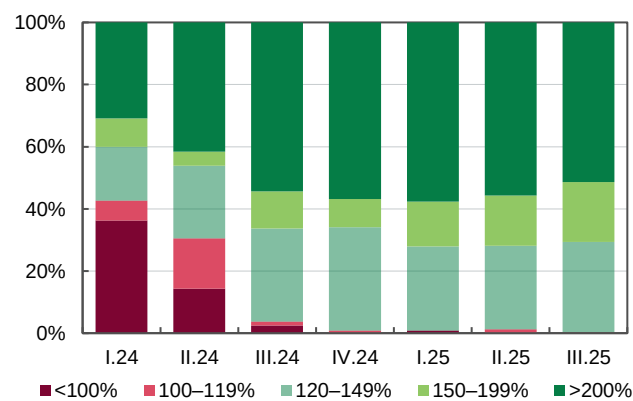

У III кварталі всі страховики дотримувалися вимог до капіталу платоспроможності (SCR) та мінімального капіталу (MCR). Лише в одній компанії норматив SCR перебував у межах 100–120%.

Графік 25. Розподіл кількості та розміру активів страховиків* за співвідношенням прийнятного капіталу для виконання SCR та SCR станом на 1 жовтня 2025 року

Графік 26. Розподіл розміру активів страховиків за співвідношенням прийнятного капіталу для виконання SCR та SCR станом на 1 жовтня 2025 року

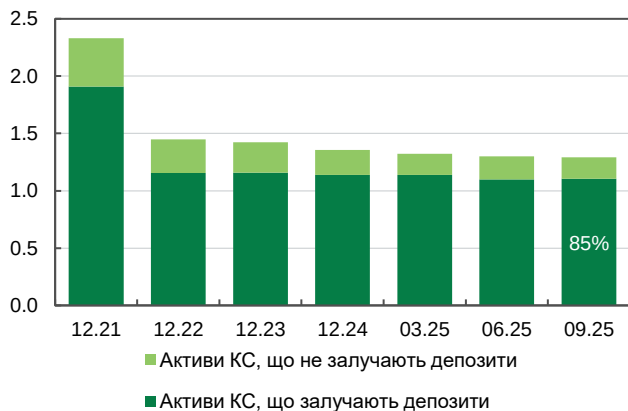

* Графік побудовано на основі даних 59 компаній.

Кредитні спілки

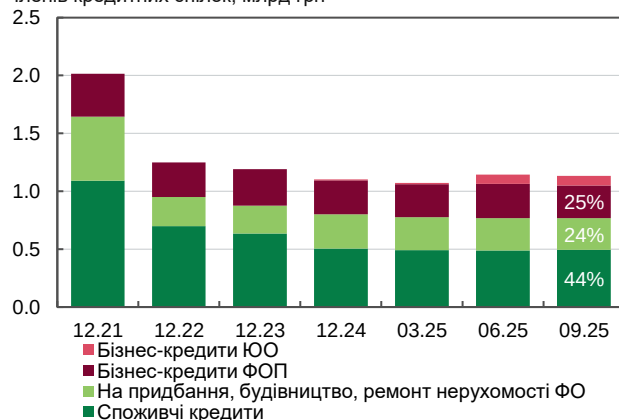
У III кварталі обсяги активів кредитних спілок зменшилися лише на 0.4%. Частка активів установ, що залучають депозити, дещо знизилася й становила 85%.

Графік 27. Загальні активи кредитних спілок, млрд грн

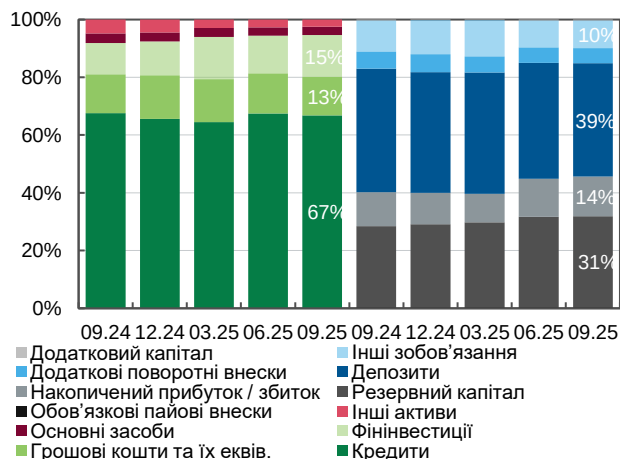
Кредитний портфель зменшився за III квартал на 1% за рахунок кредитів на бізнес-потреби та придбання, будівництво, ремонт нерухомості.

Графік 28. Структура основної суми заборгованості за кредитами членів кредитних спілок, млрд грн

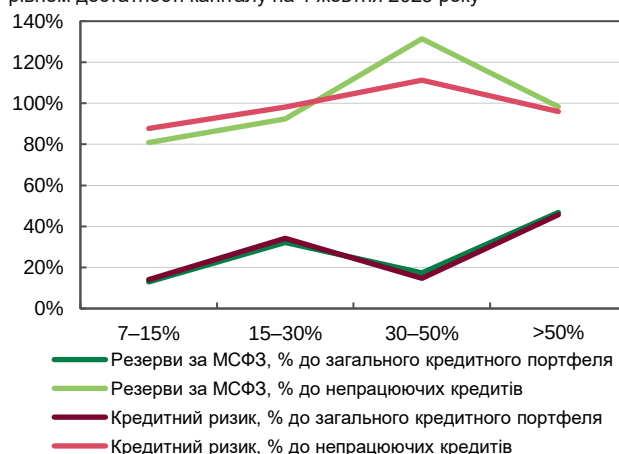
Частка кредитів в активах знизилася на користь фінансових інвестицій. У структурі фондування дещо зросла частка резервного капіталу та нерозподіленого прибутку, знизилася частка депозитів.

Графік 29. Структура активів та пасивів кредитних спілок

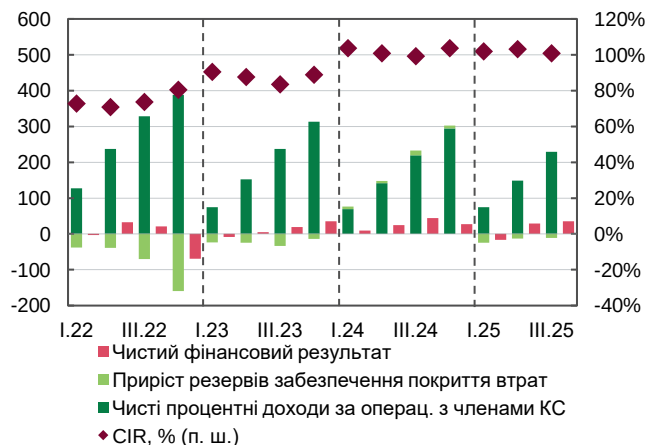
Резерви переважно покривають непрацюючі кредити спілок з більш високим рівнем платоспроможності. Однак у спілок з низьким рівнем достатності капіталу резервів, як кредитного ризику, не вистачає на покриття очікуваних кредитних збитків через їх недооцінку.

Графік 30. Рівень резервування кредитів кредитних спілок за рівнем достатності капіталу на 1 жовтня 2025 року

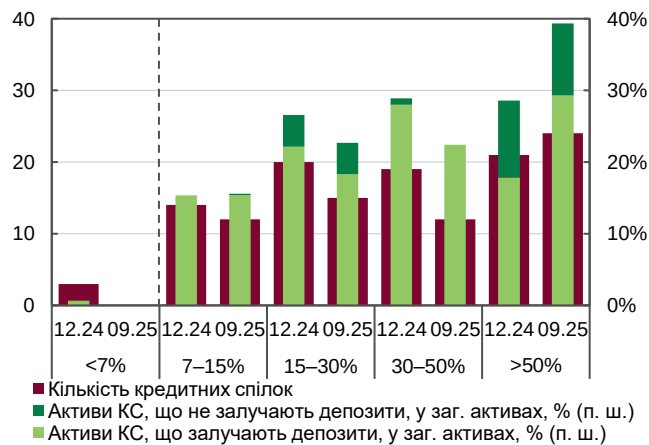
За дев'ять місяців 2025 року діяльність кредитних спілок є операційно неефективною. Незначну прибутковість зумовило зростання дохідності превалюючих споживчих кредитів фізичних осіб.

Графік 31. Операційна ефективність діяльності кредитних спілок (наростаючим підсумком), млн грн

Станом на 1 жовтня 2025 року всі активні спілки мають прийнятний рівень достатності капіталу (Н1). Однак через недооцінені кредитні ризики виникають сумніви щодо коректності оцінки капіталу у спілок з високим рівнем Н1.

Графік 32. Розподіл нормативів достатності капіталу* за часткою активів кредитних спілок

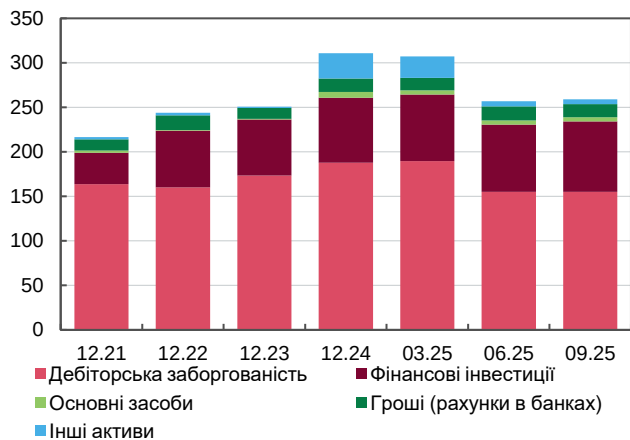

* На 1 січня 2025 року використано основний капітал, з січня 2025 року введено регулятивний капітал для оцінки нормативу Н1.

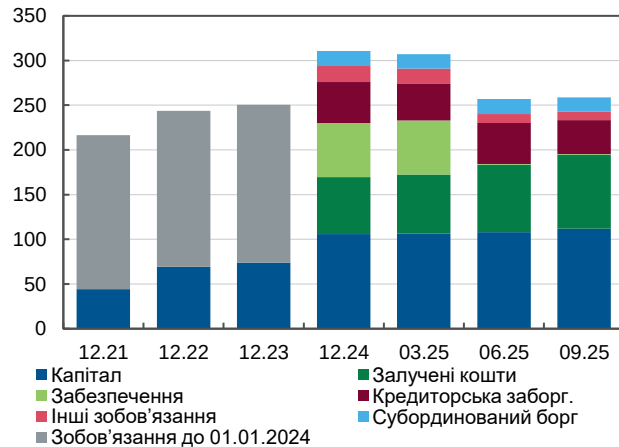
Фінансові компанії

У III кварталі обсяг активів фінансових компаній збільшився лише на 0.8% (-10.1% р/р). Структура активів фінансових компаній залишилася незмінною, а капітал зріс на 4.0% за квартал.

Графік 33. Структура активів фінансових компаній, млрд грн

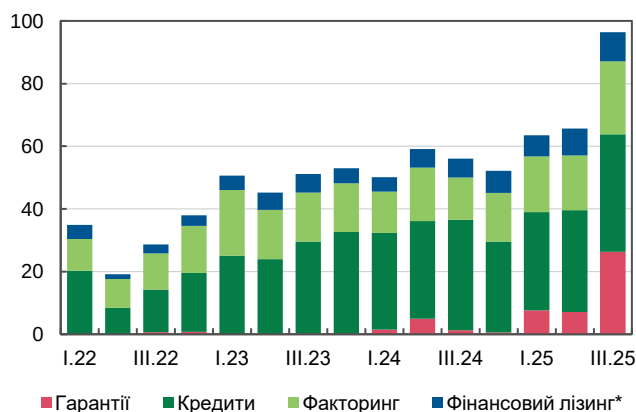
Графік 34. Структура зобов'язань фінансових компаній, млрд грн

До 1 січня 2024 року в сірій колонці відображено згруповані зобов'язання установ.

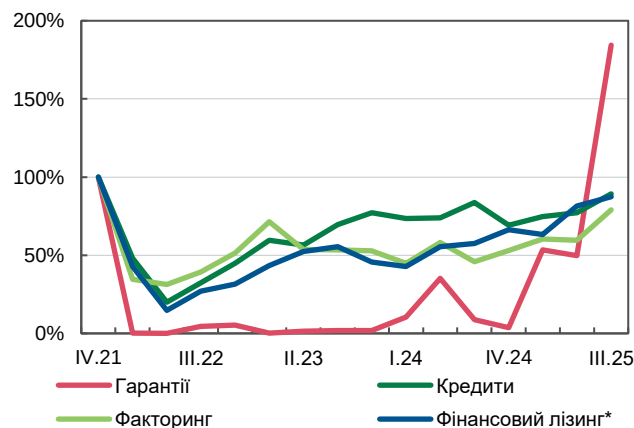
У III кварталі кредитування все ще залишалося найбільшою за обсягом послугою фінансових компаній. Обсяг нових кредитів збільшився на 15.8% кв/кв. Суттєво зросли обсяги наданих гарантій – з 7.1 млрд грн у II кварталі до 26.3 млрд грн. Майже на третину збільшилися обсяги операцій факторингу. Обсяги фінансового лізингу порівняно з іншими фінпослугами зросли всього на 7.4%.

Графік 35. Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями за видами послуг (за квартал), млрд грн

* З 1 січня 2024 року ЮО-лізингодавці набули статусу фінансових компаній.

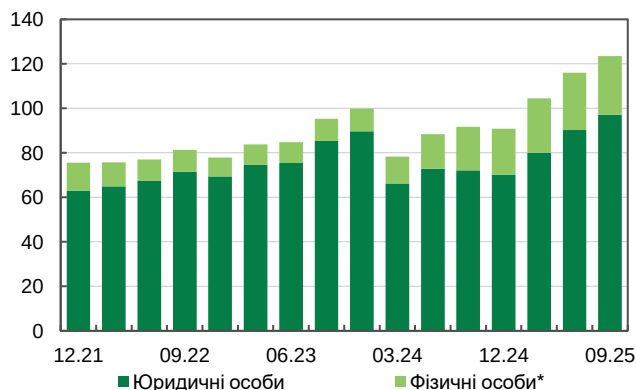
Графік 36. Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями за видами послуг, IV квартал 2021 року = 100%

* З 1 січня 2024 року ЮО-лізингодавці набули статусу фінансових компаній.

У III кварталі обсяг портфеля кредитів фінансових компаній зростав третій квартал поспіль і вчергове досяг свого найвищого рівня. Обсяг портфеля бізнесу збільшився на 7.5% (34.6% р/р), а населення – на 2.8% (35.1% р/р).

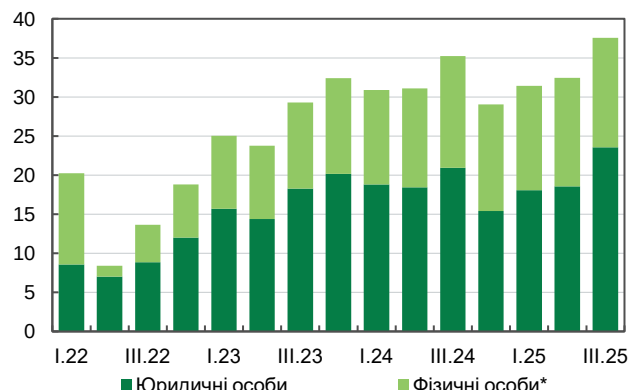
Графік 37. Обсяг заборгованості за договорами з надання коштів у позику, на кінець періоду, млрд грн

* Включаючи фізичних осіб-підприємців.

У липні – вересні обсяги нових кредитів зростали швидше, ніж у попередньому кварталі. Але це зростання забезпечувалося переважно кредитами бізнесу (26.9% кв/кв), водночас нові кредити домогосподарствам збільшилися лише на 0.8%.

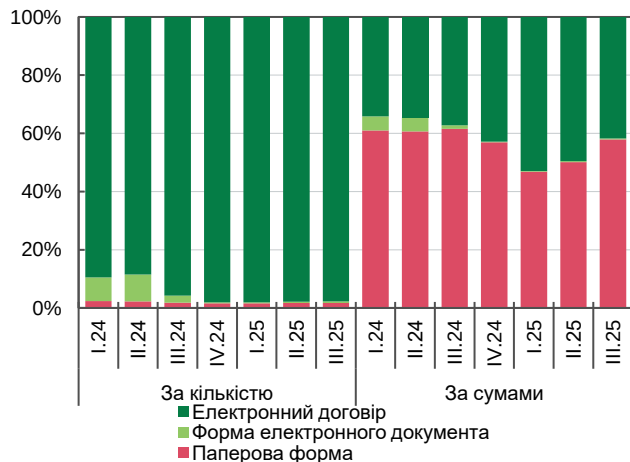
Графік 38. Обсяг наданих протягом кварталу кредитів фінансовими компаніями за видами позичальників, млрд грн

* Включаючи фізичних осіб-підприємців.

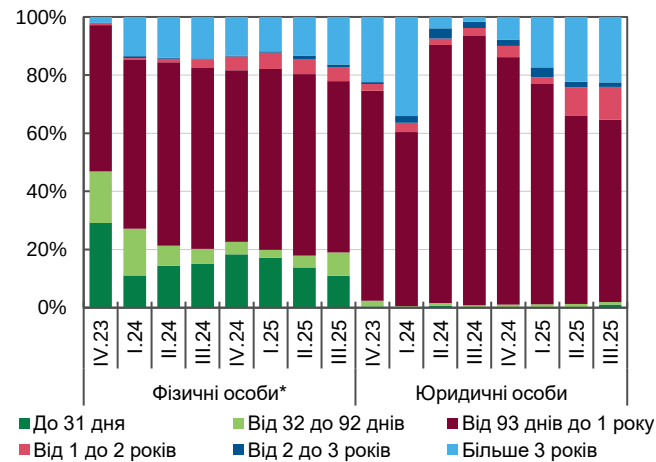
Другий квартал поспіль частка кредитних угод, що уклалися в паперовій формі, дещо зросла як у їхніх загальних обсягах, так і за сумами укладених угод.

Графік 39. Частки кредитних угод фінансових компаній, укладених упродовж кварталу, за способом укладення

У III кварталі строковість нових кредитів знову збільшилася, помітніше – для фізичних осіб.

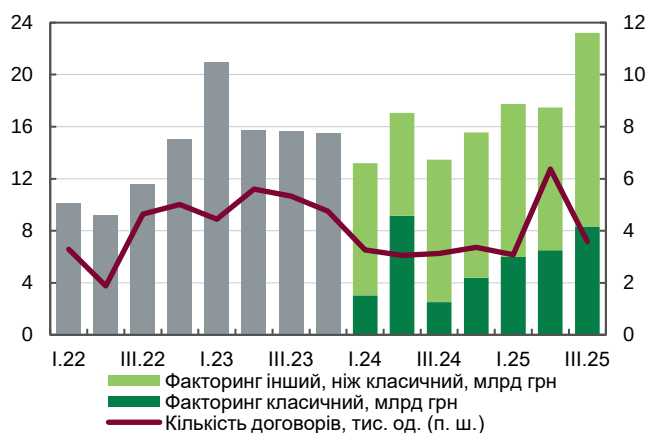
Графік 40. Структура обсягу кредитів, наданих упродовж кварталу фінансовими компаніями, за строковістю і типом клієнтів

* Включаючи фізичних осіб-підприємців.

У III кварталі обсяг факторингових операцій помітно зріс. Обсяги класичного факторингу зростали впродовж 12 місяців.

Графік 41. Обсяг та кількість договорів факторингу*

* До 2024 року операції факторингу в статистиці не поділялися за видами. Із 2024 року класичний факторинг – фінансування дебіторської заборгованості підприємства, інший – відступлення права вимоги (цесія), зазвичай купівля проблемної заборгованості за кредитами.

У липні – вересні обсяг операцій фінансового лізингу збільшився на 7.4%.

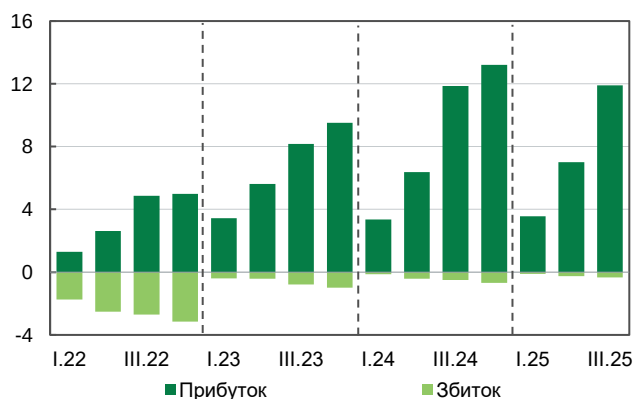
Графік 42. Обсяг і кількість договорів фінансового лізингу*

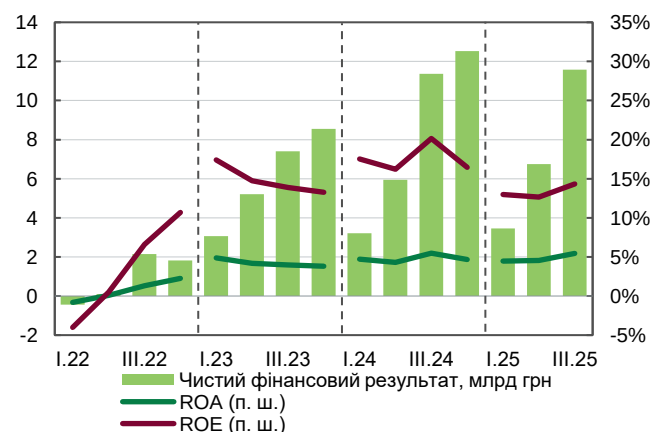
* З 1 січня 2024 року операції фінансового лізингу здійснюються виключно фінансовими компаніями.

У січні – вересні фінансові компанії отримали майже однакові прибутки, що й за відповідний період попереднього року. Більше половини фінансового результату забезпечила державна установа "Укрфінжитло". Майже 82% фінансових компаній були прибутковими. Показники рентабельності капіталу були дещо нижчими порівняно з січнем – вереснем 2024 року.

Графік 43. Фінансовий результат фінансових компаній наростаючим підсумком, млрд грн

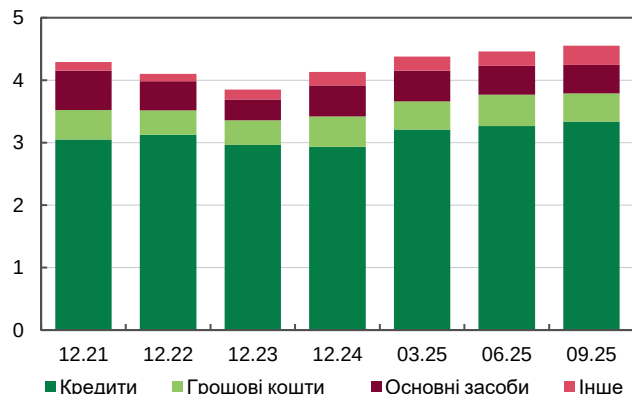
Графік 44. Фінансовий результат (наростаючим підсумком) та показники рентабельності фінансових компаній

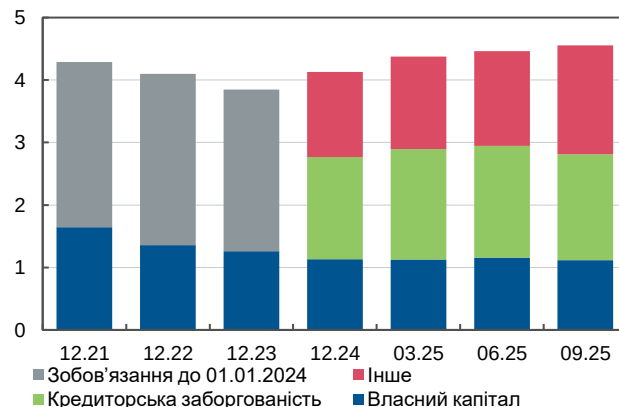
Ломбарди

У III кварталі обсяг активів ломбардів збільшився на 2.0% (12.7% р/р). Обсяг кредитного портфеля зріс на 2.3% кв/кв (9.6% р/р), обсяги основних засобів і грошових коштів дещо зменшилися. Розмір власного капіталу ломбардів зменшився на 3.7% (-4.1% р/р).

Графік 45. Структура активів ломбардів, млрд грн

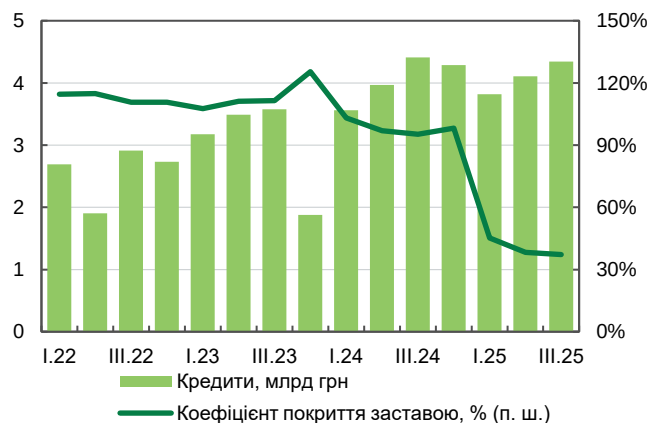
Графік 46. Структура пасивів ломбардів, млрд грн

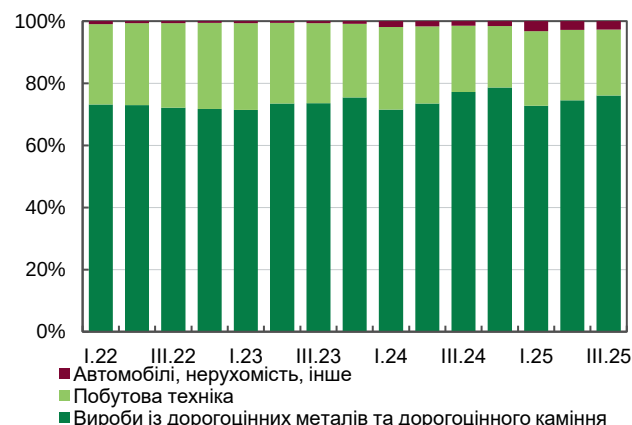
До 1 січня 2024 року в сірій колонці відображено згруповані зобов'язання установ.

Обсяг нових кредитів під заставу у III кварталі зріс на 5.7%. Коефіцієнт покриття кредитів заставою знизився до 37%. Структура кредитів за видами застави незмінна – домінують вироби з дорогоцінних металів і каміння.

Графік 47. Обсяг наданих кредитів ломбардами (за квартал) та рівень покриття заставою

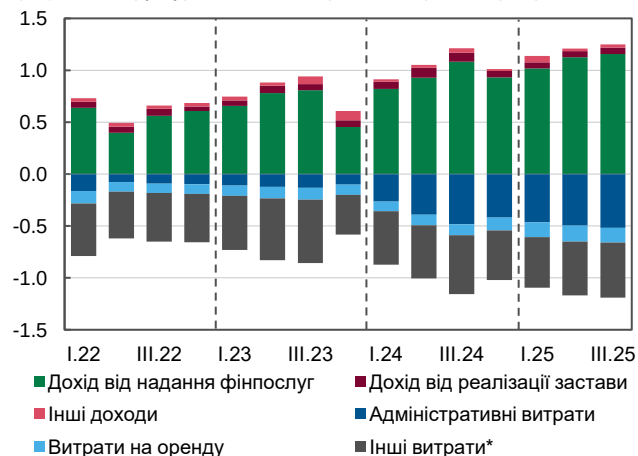
Графік 48. Структура обсягу наданих кредитів ломбардами за видами застави

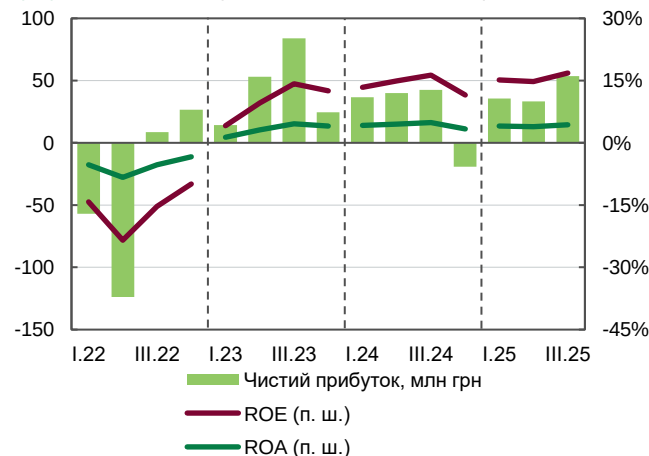
Частка кредитів, заставою за якими є автомобілі, нерухомість та інші види активів, становить на кінець III кварталу 2.67%.

У III кварталі доходи від надання фінансових послуг та від реалізації застави зросли на 2.7% та 5.9% відповідно. Водночас витрати ломбардів також зростали, крім витрат на оренду – вони знизилися. За результатами III кварталу сегмент отримав прибуток більший на 62%, ніж у попередньому кварталі. Показники рентабельності активів і капіталу також поліпшилися.

Графік 49. Структура доходів і витрат ломбардів, млрд грн

Графік 50. Показники фінансової діяльності ломбардів

* Включають витрати, пов'язані з реалізацією та утриманням заставного майна.

Примітки.

Джерело інформації – Національний банк України, якщо не зазначено інше. Огляд стосується небанківських фінансових установ, діяльність яких регулює НБУ, якщо не зазначено інше. До вибірки належать установи, платоспроможні на кожну звітну дату, що надали звітність, якщо не зазначено інше. Під час розрахунку зміни показників страховиків за період ураховуються дані страховиків, виключених із Реєстру, до періоду, в якому відбулося таке виключення.

Разом зі звітністю за III квартал 2025 року фінустанови мали змогу уточнити дані звітності за II квартал 2025 року. Через це відбулися ретроспективні уточнення окремих показників. Якщо була зміна в методиці розрахунку показників, це відображено у відповідних примітках до графіків. Перекласифікація складових показників звітності, здійснена учасниками ринку внаслідок переходу на нові форми звітності, також могла вплинути на зміну динаміки показників.

Сума компонентів може не збігатися з підсумковою сумою в результаті округлення даних.

Скорочення та аббревіатури:

КАСКО	Страхування наземного транспорту (включно з залізничним)
Коефіцієнт утримання	Відношення чистих премій до валових премій
КС	Кредитна спілка
МСФЗ	Міжнародні стандарти фінансової звітності
МТСБУ	Моторне (транспортне) страхове бюро України
НБУ	Національний банк України
НБФУ	Небанківські фінансові установи
Нетто-основа	З урахуванням впливу перестрахування
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики
ОСЦПВ	Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів
Реєстр	Державний реєстр фінансових установ
Ризикові страховики	Страховики, які займаються видами страхування іншими, ніж страхування життя
Рівень виплат	Співвідношення виплат і премій за чотири квартали, що передують даті оцінки
Страховики життя	Страховики, які займаються страхуванням життя
Страхування відповідальності	Страхування відповідальності, іншої моторної відповідальності, МАТ відповідальності, відповідальності суб'єкта митного режиму та оператора ядерної установки
Страхування здоров'я	Медичне страхування та інше страхування здоров'я
Страхування майна та вогневих ризиків	Страхування майна та страхування сільськогосподарської продукції
CIR	Cost-to-Income Ratio. Співвідношення операційних витрат і операційних доходів
MCR	Нормативне значення мінімального капіталу страховика
Net combined ratio, нетто-комбінований коефіцієнт	Net loss ratio, збільшений на співвідношення суми комісійних винагород, аквізиційних витрат, податку на дохід, податків під час здійснення операцій з перестрахування з перестраховиками-нерезидентами, відрахувань до інших фондів МТСБУ, інших витрат страхової діяльності за вирахуванням комісійних доходів від інших страховиків та перестраховиків і зміни обсягу коштів у МТСБУ до чистих зароблених премій
Net investment ratio, коефіцієнт нетто-ефективності інвестиційної діяльності	Співвідношення суми інвестиційних доходів та доходів від розміщення коштів у централізованих страхових резервних фондах МТСБУ за вирахуванням витрат на управління інвестиціями до чистих зароблених премій
Net loss ratio, коефіцієнт нетто-збитковості	Співвідношення суми страхових виплат, витрат на врегулювання збитків, зміни резерву збитків та витрат на отримання регресів за вирахуванням доходів від регресів і суброгацій, доходів від компенсації витрат, пов'язаних із врегулюванням збитків перестраховиком, та зміни резерву збитків за вимогами вихідного перестрахування до чистих зароблених премій
Net operating ratio, коефіцієнт нетто-ефективності діяльності	Різниця між Net combined ratio та Net investment ratio
ROA	Return on assets. Рентабельність активів
ROE	Return on equity. Рентабельність власного капіталу
SCR	Нормативне значення капіталу платоспроможності страховика
в. п.	Відсотковий пункт
кв/кв	Порівняно з попереднім кварталом
п. ш.	Права шкала
р/р	Порівняно з аналогічною датою / аналогічним періодом попереднього року
млн	мільйон
млрд	мільярд